

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/50/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119210081
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119210081.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Mariany Muránskej, v právnej veci navrhovateľa: K. Z. F., nar. XX.XX.XXXX, O. XX, XXX XX L., proti plnoletej dcére: F. F., nar. XX.XX.XXXX, Z. XX, XXX XX Z., zastúpená A. Y. F., nar. XX.XX.XXXX, Z. XX, XXX XX Z., o zrušenie vyživovacej povinnosti, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 7Pc/10/219-109 zo dňa 05.11.2019, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Navrhovateľ sa podaným návrhom na začatie konania domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti voči svojej plnoletej dcére, počnúc dňom ukončenia jej štúdia na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Bardejov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom návrh navrhovateľa zamietol. Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 62 ods. 1, 4, § 65 ods. 1, 3, § 75 ods. 1, 2, § 78 ods. 1, 2, 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o rodine“), § 155 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj ako „CMP“).

4. Vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči jeho oprávnenej dcére bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 12Pc/13/2016-183 zo dňa 05.09.2017, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 4CoP/20/2017-215 zo dňa 27.03.2018. Posudzujúc skutkový stav zistený vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti nie je dôvodný. V konaní sa preukázalo, že plnoletá dcéra síce štúdiom v pôvodne zvolenom študijnom odbore - všeobecné lekárstvo, v priebehu tretieho ročníka predčasne ukončila, avšak bez toho, aby súčasne ukončila aj prvý najvyšší stupeň vzdelania v bežnom vzdelávacom procese v tomto odbore. Pri svojom výsluchu poskytla presvedčivú a racionálnu argumentáciu o dôvodoch, pre ktoré zanechala pôvodne zvolený študijný odbor, založenú na precenení vlastných schopností toto štúdium zvládnuť a objektívnej nemožnosti štúdium ukončiť v rámci štandardnej dĺžky štúdia. Súd zastal názor, že sama skutočnosť, že plnoletá dcéra po reálnom zhodnotení dosiahnutých študijných výsledkov sa prihlásila na iný odbor vysokoškolského štúdia, nemôže spôsobiť zánik vyživovacej povinnosti osoby povinnej. Iniciatíva plnoletej získať dodatočný príjem krátkodobými brigádami nasvedčuje u nej prítomnosť primeraných

vôľových vlastností potrebných pre neskoršie dosiahnutie plnej schopnosti samostatne sa živiť, teda stať sa na svojich rodičoch po finančnej stránke úplne nezávislým, čo je potrebné hodnotiť pozitívne.

5. Plnenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči plnoletej dcére nepovažoval súd za rozpor s dobrými mravmi. Predovšetkým v konaní nebola preukázaná opakovaná zmena študijných odborov, zapríčinená ľahkovážnym prístupom plnoletej k štúdiu ani jej neschopnosťou vynaložiť primeranú mieru úsilia pre dosiahnutie vytýčeného študijného cieľa. V konaní ďalej nebolo preukázané také správanie plnoletej, ktoré by bolo možné hodnotiť proti navrhovateľovi ako výslovne úmyselné a v rozpore so zásadami slušnosti a morálky v spoločnosti. Navrhovateľ tiež v konaní netvrdil ani nepreukázal, že by plnoletá viedla život, ktorý by mohol byť pre ňu samu ohrozujúci a poškodzujúci, či inak neusporiadaný alebo nehodný ďalšej podpory. Na plnenie vyživovacej povinnosti navrhovateľom voči plnoletej nemá vplyv na primeranú informačnú povinnosť plnoletej k navrhovateľovi o trvaní a priebehu štúdia na zvolenej vysokej škole. Bez právnej relevancie sú aj námietky navrhovateľa voči spôsobu prijímania jednotlivých dávok výživného na účet určený plnoletou. Ak by to aj bol účet inej osoby, ide o oprávnenie plnoletej určiť si takýto spôsob prijímania jej patriacej dávky výživného, či splnomocniť inú osobu na vyplatenie zasielaného výživného podnikom poštových služieb. Rovnako naznačená domnienka navrhovateľa, že vyživovacia povinnosť trvá do 23. roku dieťaťa nemá oporu v platnej právnej úprave, keďže v zmysle § 62 ods. 1 zákona o rodine, táto v skutočnosti trvá do času, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť.

6. Vzhľadom na vyššie uvedené súd v okolnostiach prípadu nevzhladol žiadne relevantné dôvody pre zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči plnoletej, upravenej rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 12Pc/13/2016-183 zo dňa 05.09.2017, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 4CoP/20/2017-215 zo dňa 27.3.2018.

7. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

III. Obsah odvolania navrhovateľa

8. Proti rozsudku podal odvolanie navrhovateľ, namietajúc neúplne zistenie skutkového stavu veci súdom prvej inštancie a rozhodnutie, prijaté v rozpore s právoplatným názorom súdu vyššej inštancie v podobnej veci. Plnoletá sa klamlivo vyjadruje na adresu otca, aj brata Y., čo navrhovateľ pociťuje ako ujmu vlastnú. Súd nevzal do úvahy dlhodobú predchádzajú zlomyseľnosť plnoletej, spočívajúcu v zatajovaní svojho štúdia a čísla účtu pred navrhovateľom. Podľa jeho domniepok plnoletá vynechávala povinné cvičenia, prednášky, formálne sa nechala viesť ako študentka a možno to bol neurobenia skúšok, nie obťažnosť fakulty. Pre viac ako polročné prázdniny medzi dvoma nesúvisiacimi vysokými školami mal súd uznať pôvodný návrh povinného o spätnom pozastavení jeho vyživovacej povinnosti na sedem mesiacov (február - august 2019). Teoreticky je možné uvažovať o opätovnom vzniku vyživovacej povinnosti od 01.09.2019, kedy plnoletá začala opätovne študovať. Napadnuté rozhodnutie povinný navrhol zrušiť alebo zmeniť.

9. Plnoletá považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za zákonné a výšku výživného za primeranú jej potrebám, taktiež možnostiam a schopnostiam navrhovateľa. Vyživovacia povinnosť navrhovateľa trvá a nie je žiaden zákonný dôvod na jej zrušenie. Zasielanie peňazí na účet si zvolil sám navrhovateľ a plnoletá nevidí dôvod, prečo je to považované za šikanovanie. Navrhla napadnuté rozhodnutie potvrdiť ako vecne správne v celom rozsahu.

10. Navrhovateľ na podanom odvolaní zotrval.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

12. Odvolací súd sa oboznámil s obsahom súdneho spisu, pričom dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a tento správne právne posúdil. Navrhovateľ sa podaným návrhom na začatie konania domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti voči svojej plnoletej dcére, domnievajúc sa, že táto ukončila vysokoškolské štúdium a nadobudla schopnosť samostatne sa živiť. Súd prvej inštancie si za tým účelom vyžiadal od Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach potvrdenie o návšteve školy plnoletou dcérou, pričom bolo zistené, že je študentkou fakulty v akademickom roku 2018/2019 a štúdium začala od 01.09.2016. Vyjadrením zo dňa 08.08.2019 plnoletá uviedla, že v akademickom roku 2019/2020 je študentkou Fakulty elektrotechniky a informatiky na Technickej univerzite v Košiciach. V nadväznosti na uvedené sa domnienky navrhovateľa o ukončení štúdia plnoletej na vysokej škole ukázali ako nepravdivé, v dôsledku čoho nemožno konštatovať, že plnoletá nadobudla schopnosť samostatne sa živiť.

13. V kontexte úmyselnosti či nezodpovednosti pri prestupe plnoletej na inú fakultu, zameraním nenadväzujúcu na predošlé vysokoškolské štúdium, sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie. Samotná skutočnosť o prestupe plnoletej na inú vysokú školu nezakladá dôvod zrušenia vyživovacej povinnosti navrhovateľa, najmä za situácie, ak plnoletá svoje konanie racionálne argumentovala. V ostatnom rozsahu poukazuje odvolací súd na bod 19 a 20 odôvodnenia napadnutého rozsudku.

14. V priebehu odvolacieho konania sa navrhovateľ domáhal súdneho zadováženia potvrdenia o návšteve školy - Fakulty elektrotechniky a informatiky Technickej univerzity v Košiciach. Podľa jeho vedomostí plnoletá neštuduje už na druhej vysokej škole, a to od februára 2020. Odvolací súd uznesením zo dňa 29.09.2020 návrh navrhovateľa o zabezpečenie dôkazu zamietol s odôvodnením, že fakulty vysokých škôl vedú a uchovávajú po dlhšie obdobie zoznam vlastných študentov, preto požadované potvrdenie o návšteve školy možno za rovnakej obťažnosti vyžiadať aj v budúcnosti, podľa potreby aj za obdobie minulých akademických rokov.

15. Pred rozhodnutím o odvolaní si odvolací súd od Fakulty elektrotechniky a informatiky Technickej univerzity v Košiciach potvrdenie o návšteve školy vyžiadal a zistil, že plnoletá bola ku dňu 30.12.2020 študentkou 2. ročníka denného štúdia I. stupňa vysokoškolského vzdelania. Z tohto dôvodu aj táto ďalšia domnienka navrhovateľa o ukončení štúdia plnoletej už na druhej vysokej škole, a to už od februára 2020, sa ukázala ako nepravdivá.

16. Odvolací súd v ďalšom rozsahu posudzoval súlad plnenia si vyživovacej povinnosti navrhovateľa s kategóriou dobrých mravov. Aj v tejto súvislosti podal súd prvej inštancie dostatočné odôvodnenie, argumentujúc pritom zhoršenými vzťahmi medzi účastníkmi konania. Odmietanie komunikácie plnoletej s navrhovateľom je dôsledkom ich vzájomne útočných interakcií, preto jej správanie nemožno hodnotiť ako porušenie povinnosti dieťaťa, vyplývajúcej z ust. § 43 ods. 2 zákona o rodine (k tomu viac bod 20 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Odvolací súd však apeluje na účastníkov konania, aby navzájom slušne komunikovali, ako sa na členov najbližšej rodiny patrí. Plnoletá dcéra pokiaľ prijíma finančné prostriedky od navrhovateľa, ktoré jej slúžia na uspokojovanie jej odôvodnených potrieb, je potrebné, aby otcovi prejavovala patričnú úctu a pokiaľ ju ten vyzve na predloženie potvrdenia o návšteve školy, z ktorého odvodzuje existenciu svojej vyživovacej povinnosti, plnoletá tak má urobiť pokiaľ možno bezodkladne. Na druhej strane, otec by mal rešpektovať svoje dieťa a podľa možnosti mu vytvoriť rodinné podmienky, umožňujúce pokojné a sústredené štúdium na vysokej škole. Je zbytočné vyvolávať konflikty, ktoré nemajú svoje opodstatnenie a všetkým len odčerpávajú psychickú silu.

17. Takýmto konfliktom bez relevancie je námietka navrhovateľa, domáhajúceho sa, aby plnoletá osobne preberala ním zasielané výživné, nie výlučne jej matka. Aj v tomto smere sa odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie, že výživné je oprávneným nárokom plnoletej, slúži jej potrebám. Zaslaním výživného zo strany navrhovateľa sa tieto finančné prostriedky stávajú vlastníctvom plnoletej, pričom je jej právom splnomocniť inú osobu, aby tieto finančné prostriedky prevzala, v mene a na účet plnoletej. Uvedené však nevyhnutne neznamená, že matka plnoletej používa prevzaté finančné prostriedky na vlastné účely, osobitne v prípade výdavkov plnoletej, ktoré sú v čase štúdia na vysokej škole zvýšené a je potrebné ich z výživného hradiť.

18. V neposlednom rade navrhovateľ požadoval o spätné pozastavenie jeho vyživovacej povinnosti na sedem mesiacov (február - august 2019), kedy plnoletá už neštudovala všeobecné lekárstvo a súčasne ani nezačala štúdium informatiky. S týmto návrhom sa náležite vypořiadal súd prvej inštancie, keď uviedol, že zrušenie vyživovacej povinnosti neodvodňuje ani prípadné upustenie plnoletej od štúdia v období niekoľkých mesiacov pred nástupom na nový študijný odbor. Od osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti nemožno spravodlivo žiadať pokračovanie v štúdiu v inom študijnom odbore v priebehu akademického roka, ale až od začiatku nového akademického roka, v ktorom má reálnu príležitosť sa na takéto štúdium prihlásiť a absolvovať prijímacie konanie.

19. V nadväznosti na vyššie uvedené, odvolací súd nevzhládol dôvodnosť uplatnených odvolacích námietok navrhovateľa. Bez viazanosti právnym záverom vysloveným v iných obdobných veciach, v preskúmanej veci nezistil odvolací dôvod zrušenia vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči jeho plnoletej dcére. Za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

20. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhládol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).